

Czy kiedykolwiek zastanawiałeś się, jak osoby starsze radzą sobie z życiem na obszarach podmiejskich, z dala od centrów miast, zwłaszcza w obliczu wyzwań związanych z mobilnością? Na to pytanie stara się odpowiedzieć projekt SUBLIME-AGE. Ponieważ populacja Polski starzeje się w szybkim tempie, a do 2050 r. ponad jedna trzecia z nich będzie w wieku 65+, wiele starszych osób mieszka na przedmieściach, które nie zostały zaprojektowane z myślą o ich potrzebach. Te obszary podmiejskie, które szybko rozwinęły się po transformacji postsocjalistycznej w Polsce w latach 90-tych, często nie mają odpowiedniego transportu publicznego, mają ograniczony dostęp do usług i wymagają uzależnienia od samochodu - stwarzając potencjalne wyzwania dla starszych mieszkańców. Nasz projekt bada, w jaki sposób starsi dorośli (50+) poruszają się, doświadczają i podejmują decyzje mieszkaniowe w polskich środowiskach podmiejskich. Jesteśmy szczególnie zainteresowani zrozumieniem tego poprzez "perspektywę przebiegu życia" - co oznacza, że przyglądamy się, jak całe historie życiowe ludzi, w tym główne zmiany, takie jak przejście na emeryturę, utrata współmałżonka lub zmiany zdrowotne, kształtują ich relacje z domami na przedmieściach.

Dlaczego te badania mają znaczenie? Wyobraźmy sobie 80-letnią kobietę mieszkającą w domu na przedmieściach, 15 kilometrów od centrum miasta. Ten dom, niegdyś jej wymarzony dom oferujący przestrzeń i piękny ogród, teraz stanowi codzienne wyzwanie. Nie może już prowadzić samochodu, transport publiczny jest ograniczony, a podstawowe usługi są daleko. Jej dorosłe dzieci, które mieszkają w mieście i odwiedzają ją tylko od czasu do czasu w weekendy, zaczęły sugerować jej sprzedaż domu - pomysł ten jest dla niej bardzo niepokojący, ponieważ nieruchomość reprezentuje dorobek życia jej i jej zmarłego męża. Ten scenariusz jest coraz bardziej powszechny w całej Polsce, ale niewiele wiemy o tym, jak starsi dorośli faktycznie doświadczają tych środowisk i jakie strategie rozwijają, aby utrzymać jakość życia. Bez tej wiedzy trudno jest opracować skuteczną politykę lub stworzyć przedmieścia przyjazne dla osób starszych, które będą wspierać starzejącą się populację Polski.

Podejście badawcze w tym projekcie ma na celu zrozumienie tej złożonej kwestii, użyjemy kombinacji metod: 1. Badanie ankietowe: Zbadamy 1500 starszych dorosłych (50+) mieszkających na obszarach podmiejskich wokół siedmiu głównych polskich miast: Krakowa, Łodzi, Wrocławia, Poznania, Gdańska, Szczecina i Lublina. Pomoże nam to zidentyfikować wzorce w doświadczeniach mieszkaniowych i podejmowaniu decyzji. 2. Wywiady pogłębione: Przeprowadzimy 105 szczegółowych wywiadów (15 na region), aby poznać osobiste historie i doświadczenia związane z życiem na przedmieściach. Rozmowy te będą dotyczyły tego, jak ludzie zaczęli mieszkać na przedmieściach, ich codziennych wyzwań i radości oraz przyszłych planów mieszkaniowych. Dodatkowo zbierzemy wizualne dowody dotyczące środowisk podmiejskich, aby lepiej zrozumieć fizyczne otoczenie, w którym mieszkają osoby starsze. Łącząc te metody, możemy stworzyć kompleksowy obraz starzenia się na przedmieściach w Polsce, który uchwyci zarówno szerokie wzorce, jak i indywidualne doświadczenia.

Przewidujemy, że: (1) Doświadczenia starszych osób dorosłych na przedmieściach są bardzo zróżnicowane, odzwierciedlając różne ścieżki życia, sytuacje ekonomiczne i warunki zdrowotne; (2) Poważne zmiany życiowe (takie jak przejście na emeryturę lub utrata współmałżonka) często powodują ponowną ocenę sytuacji mieszkaniowej; (3) Fizyczny projekt przedmieść stwarza wyjątkowe wyzwania i możliwości dla starszych mieszkańców; (4) Wiele starszych osób dorosłych opracowuje kreatywne strategie przezwyciężania ograniczeń przedmieść; (5) Różne typy przedmieść w różnym stopniu wspierają starzenie się w miejscu. Wiedza zdobyta w ramach projektu pomoże urbanistom zaprojektować środowiska podmiejskie bardziej przyjazne dla osób starszych; samorządom lokalnym opracować lepsze usługi dla starszych mieszkańców przedmieść; starszym dorosłym i ich rodzinom podejmować bardziej świadome decyzje mieszkaniowe.

Rozumiejąc, w jaki sposób osoby starsze doświadczają życia na przedmieściach w ciągu swojego życia, możemy przyczynić się do tworzenia społeczności, które wspierają dobre samopoczucie i niezależność na wszystkich etapach życia. Te badania są aktualne, ponieważ Polska stoi w obliczu podwójnych wyzwań związanych z szybkim starzeniem się społeczeństwa i ciągłym rozwojem przedmieść. Dzięki temu projektowi mamy nadzieję dać głos starszym mieszkańcom przedmieść, których doświadczenia były w dużej mierze pomijane w badaniach i dyskusjach na temat polityki, co ostatecznie przyczyni się do powstania bardziej integracyjnych społeczności w całej Polsce.